

Yhdistetyt asiat T-269/99, T-271/99 ja T-272/99

**Territorio Histórico de Guipúzcoa —
Diputación Foral de Guipúzcoa ym.**

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio

Valtiontuet — Päätös aloittaa EY 88 artiklan 2 kohdassa määrätty menettely —
Kumoamiskanne — Tutkittavaksi ottaminen — Verotuksellinen toimenpide —
Valikoivuus — Perusteltu luottamus — Harkintavallan väärinkäyttö

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (laajennettu
kolmas jaosto) 23.10.2002 II-4221

Tuomion tiivistelmä

1. *Kumoamiskanne — Kannekelpoiset toimet — Toimet, joilla on oikeusvaikutuksia —
Komission päätös, joka koskee muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista sellaisen
valtion toimenpiteen osalta, jonka täytäntöönpano on aloitettu, ja jossa kyseinen toi-
menpide luonnehditaan väliaikaisesti uudeksi tueksi
(EY 87 artiklan 1 kohta, EY 88 artiklan 2 ja 3 kohta sekä EY 230 artikla)*

2. *Kumoamiskanne — Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt — Suoraan ja erikseen luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä koskevat toimet — Komission päätös aloittaa muodollinen tutkintamenettely sellaisen valtion toimenpiteen osalta, jonka täytäntöönpano on aloitettu — Kyseisen toimenpiteen toteuttaneen alueellisen viranomaisen nostama kanne voidaan ottaa tutkittavaksi*
(EY 88 artiklan 2 kohta ja EY 230 artiklan neljäs kohta)
3. *Valtiontuki — Komission päätös aloittaa valtion toimenpidettä koskeva muodollinen tutkintamenettely — Tuomioistuinvalvonnan rajat*
(EY 88 artiklan 2 kohta)
4. *Valtiontuki — Komission päätös aloittaa valtion toimenpidettä koskeva muodollinen tutkintamenettely — Valikoiva toimenpide, jolla suositaan tuntuvasti jäsenvaltioiden välistä kauppaa käyviä yrityksiä — Ilmeisen arviointivirheen puuttuminen*
(EY 88 artiklan 2 kohta)
5. *Valtiontuki — Olemassa olevat tuet ja uudet tuet — Tuen luonteen määrittäminen — Komission aikaisemman käytännön merkityksettömyys*
(EY 87 artikla ja EY 88 artikla)
6. *Valtiontuki — Komission päätös aloittaa valtion toimenpidettä koskeva muodollinen tutkintamenettely — Komission suorittamien arviointien väliaikaisuus — Seuraukset*
(EY 88 artiklan 2 kohta)
7. *Valtiontuki — Komission päätös, joka koskee muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista valtion toimenpiteen osalta ja jossa kyseinen toimenpide määritellään väliaikaisesti uudeksi tueksi — Perusteluvelvollisuuden laajuus*
(EY 88 artiklan 2 kohta; neuvoston asetuksen N:o 659/1999 6 artikla)

1. Komission päätös aloittaa muodollinen tutkintamenettely sillä perusteella, että kyse on uudesta tuesta, sellaisen toimenpiteen osalta, jonka täytäntöönpano on jo aloitettu ja joka asianomaisen jäsenvaltion mielestä ei kuulu EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, on EY 230 artiklassa tarkoitettu kannekelppoinen toimi, koska se muuttaa välttämättä kyseisen toimenpiteen oikeudellista ulottuvuutta sekä siitä

hyötyvien yritysten oikeudellista asemaa.

Tällaisen päätöksen synnyttämät vahvat epäilyt tutkittavana olevan toimenpiteen laillisuudesta merkitsevät sen lisäksi, että jäsenvaltion on tällöin keskeytettävä toimenpiteen soveltami-

nen, sitä, että niihin voidaan vedota kansallisessa tuomioistuimessa ja tuensaajan sekä sen liikekumppaneiden on niiden johdosta katsottava, ettei saatua etua ole lopullisesti saavutettu.

piteen alustavan tutkinnan perusteella voinut ratkaista kaikkia tähän liittyviä ongelmia.

(ks. 49 kohta)

(ks. 37, 38 ja 40 kohta)

2. Alueviranomaisella on oikeus nostaa kumoamiskanne päätöksestä, jolla komissio aloittaa sillä valtioneutukia koskevilla asioilla olevan toimival-tansa nojalla muodollisen tutkintame-nettelyn sellaisten verotuksellisten toi-menpiteiden osalta, joihin alueviran-omainen on ryhtynyt ja joita se on soveltanut omaa toimivaltaansa käyt-täen.

(ks. 41 kohta)

4. Komissio ei tee ilmeistä arviointivir-hettä, kun se alustavan tutkinnan päätteeksi arvioi valtioneutukia koske-vissa asioissa omaamansa harkintaval-lan nojalla, että muodollinen tutkinta-menettely on aloitettava sellaisten verotuksellisten toimenpiteiden osalta, joilla otetaan käyttöön verohyvitys yrityksille, jotka tekevät huomattavia investointeja, ja jotka tämän vuoksi takaavat huomattavan edun niistä hyötyville yrityksille näiden kilpailijoi-hin verrattuna ja ovat omiaan hyödyt-tämään pääasiassa jäsenvaltioiden välistä kauppaa käyviä yrityksiä.

(ks. 65, 69 ja 71 kohta)

3. Kun komissio on tehnyt päätöksen muodollisen tutkintamenettelyn aloit-tamisesta sellaisen toimenpiteen osalta, jonka täytäntöönpano on jo aloitettu, ja kun kantajat ovat kanteessaan riit-tauttaneet komission kyseisessä pää-töksessä suorittaman arvioinnin riid-analaisen toimenpiteen valtioneutuksi määrittelemisen osalta, yhteisöjen tuo-mioistuinten valvonta rajoittuu vain sen tarkistamiseen, ettei komissio ole tehnyt ilmeisiä arviointivirheitä kat-soessaan, ettei se ole kyseisen toimen-

5. "Valtioneutukimenettelystä" annetun asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan b kohdan v alakohdan mukaan voi-massa olevia tukia ovat tuet, joiden voidaan katsoa olevan voimassa olevia tukia sen vuoksi, että voidaan osoittaa, että ne käyttöönottohetkellä eivät vielä olleet tukia, mutta ovat muuttuneet myöhemmin sellaisiksi yhteismarkki-noiden kehityksen johdosta ilman, että jäsenvaltio olisi muuttanut niitä, joten

sen kiistämiseksi, että valtion toimenpide on uutta tukea, ei voida vedota siihen, että komission päätöskäytäntö on mahdollisesti muuttunut esimerkiksi valikoivuutta koskevien arviointiperusteiden suhteen, jos uudeksi tueksi luonnehtiminen ei ole seurausta yhteismarkkinoiden kehityksestä.

menpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.

(ks. 81—84 kohta)

Voimassa olevan tai uuden tuen luonne ei voi riippua komission subjektiivisesti tekemästä arvioinnista, ja se on määritettävä riippumatta kaikesta komission aiemmasta hallintokäytännöstä.

(ks. 78 ja 80 kohta)

6. Komission ei voida väittää rikkoneen EY 88 artiklan 2 kohtaa, koska se ei ole todennut päätöksessään, jolla se on aloittanut muodollisen tutkintamenettelyn kansallisten toimenpiteiden yhteensopivuudesta valtiontukia koskevien yhteisön sääntöjen kanssa, että kyseisen toimenpiteen luonnehtimisesta valtiontueksi on epäilyjä. Tällaiseen päätökseen sisältyy nimittäin ainoastaan väliaikainen arvio kyseisen toimenpiteen luonnehdinnasta ja sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, ja kyseisessä päätöksessä komission on esitettävä epäilynsä yksinomaan toi-

7. ”Valtiontukimenettelystä” annetun asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan mukaan silloin kun komissio päättää aloittaa kansallista toimenpidettä koskevan muodollisen tutkintamenettelyn, aloittamista koskevassa päätöksessä voidaan rajoittaa esittämään asiaan liittyvät oikeudelliset seikat ja tosiseikat lyhyesti, ”alustava arvio” kyseisen valtion toimenpiteen tukiluonteesta ja epäilyt toimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Kyseisen 6 artiklan mukaan aloittamista koskevan päätöksen on siten mahdollistettava asianomaisten osapuolten tehokas osallistuminen muodolliseen tutkintamenettelyyn, jonka aikana niillä on mahdollisuus esittää näkemyksensä. Tähän riittää se, että asianomaiset osapuolet tuntevat ne syyt, joiden perusteella komissio on päättänyt katsoa toistaiseksi, että kyseinen toimenpide saattaa olla yhteismarkkinoille soveltumaton uusi tuki.

(ks. 104 ja 105 kohta)